

Inatsisartunut ilaasortamut
Kuno Fenckerimut, Naleraq

**§ 37 naapertorlugu – iluuseqarnermik tunngavik pillugu, apequtip nr. 066-ip
akineqarnera**

23-06-2025
Suliap normua: 2024 - 5737

Asasara Kuno Fencker

Postboks 930
3900 Nuuk
Oqar. (+299) 34 68 00
Faxi (+299) 43 02
E-mail: asn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Qujanaq apequtinnut. Apeqqutit ataani issuarneqarput akissummillu
malitseqartinneqarlutik.

- 1. Naalakkersuisut siunnersuutitut aalajangiunneqartussanut
suliaannut UPA2024/70-imut UPA2024/100-mullu
malitseqarnissaanut qanorpiaq inissisimappat, tassannga
pinerlunneq pillugu inatsimmi pitsanngorsaannermilu pillaanerup
isertitsivimmiitsinerulluunniit sinaakkutaasa eqqunneqarneranut,
nunatsinni pillaanerup inatsisaani?**
- 2. Suliassat allassimaffiat eqqartugaaqisoq eqimattanut immikkut
ilisimasalinnut, isumaliutissiissut malillugu inuiaqatigiinni eqqortoq
misissoqqissaarnissaanut pinerlunnerlu pillugu inatsit
nalilersornissaanut pisariaqassappallu allanngornissaanut qaqugu
Naalakkersuisut saqqummiussinissaannut
naatsorsuutigineqarsinnaappat?**

Akissut:

Inatsisiliortut aalajangersimasumik sulisaasiat malillugu Inatsisartut
aalajangiiffigisaat, qinersiffiup siuliani Inatsisartuni
akuersissutigineqartup, qinersinerup kingorna Naalakkersuisunut
pituttuisannginnera naatsorsuutigineqartarpoq. Naluneqanngitsutut
Inatsisartunut ulloq 11. marts 2025 qinersisoqarpoq, taamaammallu
aalajangiiffigisassatut siunnersuutit UPA2024/70 aamma UPA2024/100
Naalakkersuisunut pituttuinnngillat.

Kisianni, pinerluttulerinermi inatsisip qanoq ililluni nutarterneqarsinnaanera, taamaalilluni ullutsinnut naleqquttunngortinneqassammat aamma innuttaasut inatsisitigut naapertuulluortoqarneranik misigisimanerannut naammassinnissammat, illit taasattut Inatsisartuni atituumik tapersersorneqarpoq.

Taamaammat qinigaaffiup siuliani innuttaasut inatsisitigut naapertuulluortoqarneranik misigisimanerat pillugu misissuineramik Naalakkersuisut inniminniipput, taassumalu 2025-imi ukiakkut tunniunneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Nalunaarusiap inerniliussaasa aamma inerniliinerisa nutaamik eqqartuussiveqarnek pillugu ataatsimiititaliarsuarmik nutaamik imaluunniit immikkut ilisimasallit gruppiannik, siunissami eqqartuussiveqarnermik tunngaviusussamik oqaasertaliortussanik pilersitsinissamut suleqqinnermi paasissutissat tunngaviusussat pilersissavai. Innuttaasut, suliniaqatigiiffiit attuumassuteqartut aamma aalajangiisartut eqqartuussiveqarnermi tunngaviusumik tunngaviit pillugit oqallittoqarnissaani peqataatinneqarnissaat Naalakkersuisut kissaatigisimavaat, matumani pineqaatissiisarnerit annertussusaat aamma sivilissusaat ilanngullugit. Taamaammat nalunaarusiap tigusissaa aamma eqqartuussiveqarnerput pillugu oqallittoqarnissaa siunertaralugu Inatsisartunut innutaasunullu avitseqatigiissutigineqarnissaa Naalakkersuisut qilanaaraat.

3. **Maannakkut pinerluttuliorluni iliuuseqartoq aallaavigalugu (gerningsmandsprincip) pineqaatissiisarneq atuuttoq qimakkiartornerani, pinerluttuliornermut iliuuseq aallaavigalugu (gerningsprincip) ikaarsaarnissamut, eqqugaasup inuiaqatigiillu eqqortuunermt misigissusaat eqqartuusseriaatsimi pingaartinnerunissanut, suut atorfilinnik Naalakkersuisuniillu politikkikkut iliuuserineqarpat?**

Akissut:

Pinerluttulerinermi inatsisikkut 2008-meersukkut iliuuseqartup tunngavigineqarnera aamma iliuutsip tunngavigineqarnera naligiissinneqarput. Taamaalilluni pinerluttulerinermi inatsimmi § 121-p tulluuttoq malitsigaa:

”Pineqaatissiisummik toqqaanermi uuttuinnermilu eqqarsaatigineqassapput

1) inatsisinik unioqqutitsinerup peqqarniissusia, matumani ilanngunneqassalluni iliuutsit taamatut ittut akiornissaannut inuiaqatigiit soqutiginninnerat, aamma

2) pinerluuteqarsimasup inuttut atugai, matumani ilanngunneqassalluni pineqartup inatsisinik unioqqutitseqqinnissaa pinaveersaartinniarlugu pisariaqarsorineqartut.”

Iliuuseqarnermik tunngaviup allaaserineqarnera siulliuvoq, aamma iliuuseqartup tunngavigineqarnera kingulliulluni. Tunngaviit taakku 2 naligiissinneqarnerat, oqaasertaliormi takuneqarsinnaavoq.

Aalajangersakkap oqaasertaliorneqarnera Eqqartuussiveqarneq pillugu Ataatsimiititaliarsuup siunnersuutaanit aallaaveqarpoq, aamma ataatsimiititaliarsuup iliuuseqartup tunngavigineqarnerata aamma iliuutsip tunngavigineqarnerata iluaqutaasa ilanngunneqarnissaat aamma ajoqutaasut ingalassimaneqarnissaasa ujartorneqarnissaat, ataatsimiititaliarsuup ilungersuutigisimagaa, pinerluttulerinermi inatsimmut oqaaseqaatini taaneqarsimavoq. Taamaalilluni illuatungaatigut kingumut innuttaasutut inooqataasinnaalersitseqqinnissap annertuumik suli pingaartinneqartariaqarnera isumaqatigiissutigineqarpoq. Illuatungaatigullu, ilaatigut naligiimmik pineqarnissamik isiginninnikkut, ilaatigullu pinerluttuliortarnerit pitsaaliorneqarnissaat pissutigalugit, inuiaqatigiinni nutaaliaasuni soorlu inuiaqatigiinni kalaallini aamma iliuutsip annertuumik pingaartinneqarnissaa pingaartinneqartariaqarpoq.

Eqqartuussiviit pinerluuteqarsimaneq pillugu suliamik naliliineranni tunngaviit taakku marluk ilaatinneqartariaqartut, Naalakkersuisut suli taama isumaqarput, kisianni Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarneq pillugu oqallinnerni, apeqqutini allani akissutini allaasersineqartutut, taakku ilaanissaat pissusissamisuusaaq.

4. Siunissami nunatsinni pillaanermut inatsit ersarissunik isertitseriaatsimut sinaakkutilimmik, nunatsinni atuunnissaanut inatsisitigullu isumannaatsuunissaanut eqqartuussiveqarnerup ingerlatsinerani ataqatigiittumik kinguneqartitsineq pillugu Naalakkersuisut qanoq inissisimappat?

Akissut:

Qallunaat pillaaasarnermik inatsisaannut akerliusumik, Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmi inatsisinik unioqqutitsinermut ataasiakkaanut pillaaasarnermut killiliussat nassaassaangillat. Pineqaatissiinerup aalajangerneqarnerani taamaammat eqqartuussiviit siusinnerusukkut suliani assingusuni sulisaaseq aallaavigisarpaat.

Pineqaatissiisarnerit uuttortarneqartarnerannut Naalakkersuisut tunngaviusumik annertuumik tatiginnipput.

Pillaasarnermik inatsimmi pillaatissiinissamut killiliussat ukiut 16-it tikillugit killeqartinneqarmata, aamma pinerluttulerineri inatsimmi massakkut pineqaatissiisarnermut killiussat taamaallaat inissiisarfimmi ukiut 10 tikillugit inissiinissamut killeqartinneqarmata, pinerluttuliornernut ingasattutut suussusilinnut, soorlu toqutsinerut, taama tulleriillutik, pillaatissiineri aamma pineqaatissiineri sulisaaseq assigiinngissuseqarpoq. Eqqartuussiveqarfimmu tatiginninneq attatiinnarneqassappat, inuiaqatigiit pinerluttuliornerit suussusaannut assigiinngitsunut iliuusereriikkanut kinguneqartitsisarnerisa aamma eqqugaasut inuiaqatigiillu naapertuilluartoqarneranik paasinninnerisa akornanni ataqatigiittoqassaaq.

Taamaammat qallunaat naalakkersuisuinit pineqaatissiisarnermut killiliussat ukiunut 16-inut qaffanneqarnissaa sivisuumik Naalakkersuisut ilungersuutigisimavaat, aamma tamanna massakkut piviusunngortussatut isikkoqarpoq.

Qallunaat naalakkersuisui suleqatigalugit inatsisissatut siunnersuutip, Naalakkersuisut kissaataannik akuerinnittup, suliarineqarnera taamaalilluni iluatsippoq. 2025-imi ukiakkut ataatsimiinnermi taamaalilluni pineqaatissiisarnermut killiliussap ukiunit 10-init ukiunut 16-inut qaffanneqarnissaa pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut Naalakkersuisut saqqummiutissavaat.

Pinerluttuliornernut ingasattorujussuurtut suussusilinnut, tassani ukiuni 10-ini inissiisarfimmi inissiineq naammanngitsutut nalilernerqarluni aamma innuttaasut inatsisitigut naapertuilluartoqarneranik misigisimanerannut naapertuuttumik, eqqartuussiviit sivisunerusumik pineqaatissiinissaannut tamatuma periarfississavaa. Pillaanermut iluseq taanna nutaaq, qallunaat naalakkersuisuinit 2025-imi majimi saqqummiunneqartoq, aqutigalugu nunatsinni inissiisarfinni inissaqartitsinerup inissanik nutaanik 70-inik amerlineqarnissaa pilersaarutigineqarpoq, taassumalu taamaattoqalissappat nutaamik pineqaatissiisaarnermut killiliussap ukiunik 16-inik sivisussusillip malitsigisaanik inissiisarfinni inissat annertusiartortumik pisariaqartinneqartussat naammassissavai.

Eqqartuussiveqarnerup ullutsinnut naleqquttup aamma ataqatigiissup, innuttaasut inatsisitigut naapertuilluartoqarneranik misigissusaannik

ersersitsisup anguneqarnissaasa tungaannut, suliniutit taakku
pingaaruteqartumik alloriarnertut Naalakkersuisut isigaat.

Qallunaat maligassiuinerat malillugu pillaasarnermik inatsisip
eqqunneqarnissaanut naleqqiullugu, apeqqummut 1-imut akissut
innersuussutigaa, tassani eqqartuussiveqarnerup
aaqqissuuteqqinneqarnissaa pillugu isumaliutiginninnerit innuttaasunut
Inatsisartunullu ukiuni tulliuttuni oqallisigineqartussaapput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Naaja H. Nathanielsen

Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutinut, Inatsisit
Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq